

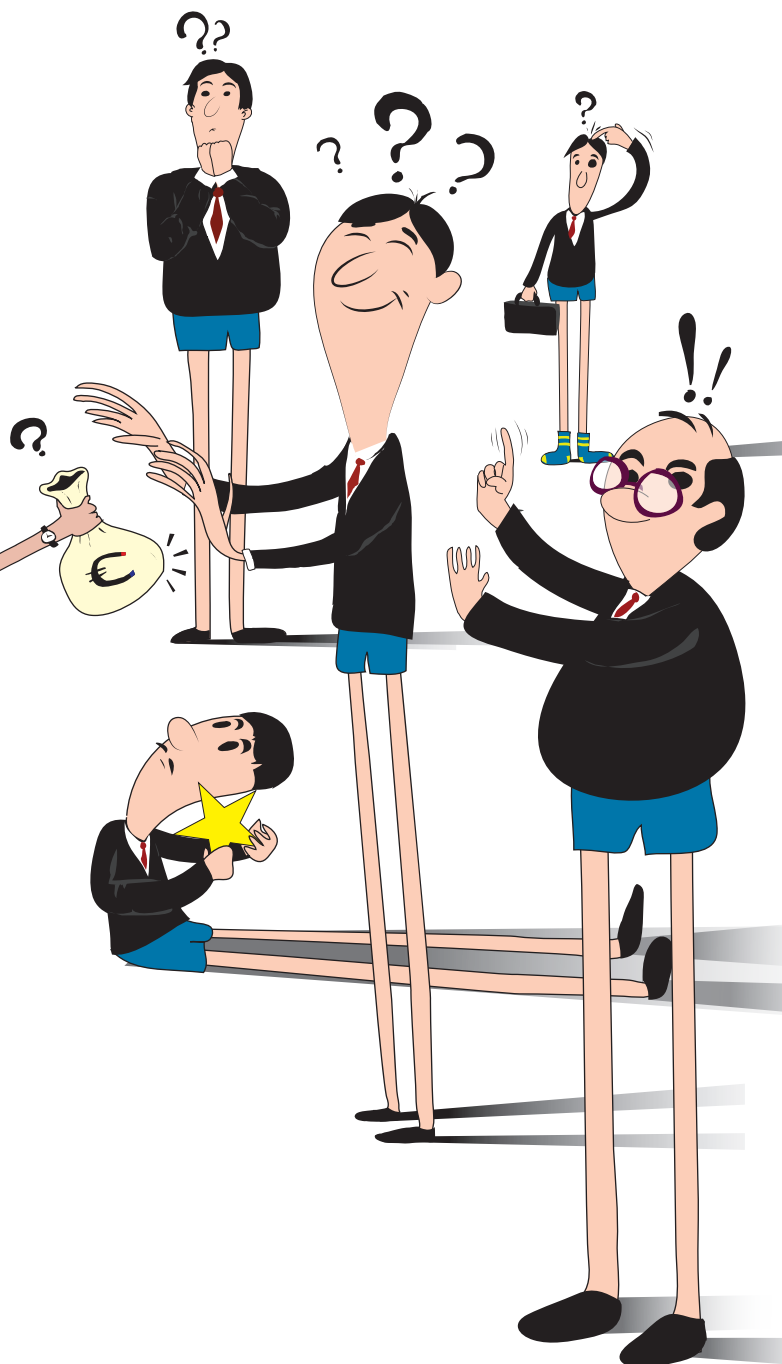
Evropski puls

Elektronski mjesečnik za evropske integracije - broj 64, januar 2011.

TEMA BROJA

Da li status kandidata znači više sredstava iz EU

»»»

intervju

Direktorka uprave za kadrove
Svetlana Vuković

»»»

analiza

Zašto NVO za vladu više
nijesu „državni neprijatelji“

»»»

izazovi u EU

Ekonomska kriza koja je
dodatno integrisala Uniju

»»»

Uvodnik: **Trač**

Vladan Žugić

Optimista je čovjek koji nema dovoljno informacija ili ih pamti selektivno, kaže jedna od sarkastičnih ali prilično istinitih definicija. U poplavi pozitivnih informacija o aktivnostima novog premijera koji bere simpatije masa koje su do juče bile s druge strane, treba upamtiti i intervju koji je **Igor Lukšić** dao Reuters-u. Na pitanje da li bi sadašnji ili bivši članovi Vlade mogli da se suoče sa optužbama za korupciju, Lukšić je kazao da "ne vidi slučaj u kojem bi bilo koji član Vlade zaslužio da ide pred tužioce" i "Jednostavno ne vjerujem u mnoge priče koje sam čuo i tretiram ih prije kao trač". Ako je bio iskren, ovom izjavom je najavio granice do kojih namjerava sprovesti reforme. Za pohvalu je to što je Lukšić do sada uradio, a što je u državi razvijene političke kulture normalna stvar – sjeo je za sto sa predstavnicima opozicije, civilnog sektora i medija, rad izvršne vlasti učinio transparentnijim od svog prethodnika,... Članovi njegovog kabineta obećavaju reformu pravosuđa, državne uprave... No, činjenica je da to u najvećem dijelu treba da sprovedu kadrovi zbog kojih je EK i postavila famoznih 7 uslova za dobijanje datuma pregovora. Ne treba još biti pesimista. Lukšićev kabinet je na dobrom putu da ispunji zahtjeve Brisela. Ali, za suštinske reforme i evropski iskorak Crnoj Gori će trebati promjena svijesti, mnogo više dijaloga, primjene zakona umjesto njihovih izmjena i dopuna. Trebaće joj i hapšenja i presude za slučajeve poput Zavale, a taj put vodi do bivših ili sadašnjih članova Vlade. Vjerujte mi na riječ, nije trač.

Kalendar

- 01. januar** **Mađarska preuzela predsjedavanje EU** / Mađarska preuzela šestomjesečno predsjedavanje Unijom od Belgije. Mađarski premijer **Viktor Orban** najavio da će u središtu programa predsjedavanja biti ekonomska pitanja, strategija u pogledu Roma u Evropi i planovi daljeg proširenja Unije. On je ocijenio da će 2011. godina biti najteža za EU u posljednje dvije decenije.
- 06. januar** **Kukan: Što prije formirati pregovarački tim** / Crna Gora bi sada, bez odlaganja, trebalo da formira pregovarački tim za buduće pregovore sa EU, koji bi obuhvatio najbolje stručnjake, kazao šef Delegacije Evropskog parlamenta za jugoistočnu Evropu **Eduard Kukan**. On smatra da predstavnici nevladinog sektora ne bi trebalo da budu članovi tima, sa čim se nijesu složili predstavnici crnogorskih NVO i dio ambasadora EU Podgorici, koji su podsjetili da su neke države u pregovarački proces uključile taj dio društva.
- 14. januar** **U martu potpuna dekriminalizacija klevete** / Potpredsjednik Vlade **Duško Marković** najavio da će Vlada u martu predložiti izmjene Krivičnog zakonika, kako bi se u potpunosti dekriminalizovala kleveta, što je i zatražila EK u Mišljenju za Crnu Goru. Crna Gora je 2003. djelimično dekriminalizovala klevetu na način što se za nju više nije mogla biti izrečena zatvorska kazna. Marković i šef Delegacije EU **Leopold Maurer** zaključili da će se jačanje nezavisnosti pravosuđa ostvariti kroz promjene ili Ustava ili zakona i da je na Crnoj Gori da odluči na koji način će to učiniti.
- 20 - 21. januar** **Naši ministri prvi put na Savjetu EU** / Ministri pravde i unutrašnjih poslova **Duško Marković** i **Ivan Brajović** prvi put učestvovali u radu Savjeta EU. Pošto je Crna Gora dobila status kandidata, njeni ministri na tim sjednicama učestvuju kao posmatrači.
- 27. januar** **Godina prijema Crne Gore u EU biće poznata 2014.** / Crna Gora i ostale države zapadnog Balkana 2014, kada Grčka bude predsjedavala EU, trebalo bi prema planovima za tzv. Solun 2 da dobiju približni datum ulaska u Uniju, saopštio grčki šef diplomatije **Dimitris Drucas** koji se u Podgorici sastao sa crnogorskim zvaničnicima.

Balkanska nova normala

Balkan je danas mješavina grčkih ekonomskih problema, berluskonijevske politike i turskog entuzijazma u pogledu spremnosti EU da dozvoli dalju integraciju

Ivan Krastev

Balkan je neispričana uspješna priča Evropske unije. EU je i dalje čvrsto posvećena integraciji regiona: septembra 2010, **Catherine Ashton**, visoka predstavnica EU za spoljne poslove je uspjela da probije led u odnosima između Srbije i Kosova i dovela obje strane za pregovarački sto. Evropska "blaga snaga" ostaje jednako vidljiva i uspješna.

Krajem prošle, zidovi viznih režima koji su u posljednjih 20 godina okruživali region su konačno pali za sve, osim za Albance sa Kosova. Kriza u evropskim centrima kao da nije dotakla balkansku periferiju – ili bi, barem, EK željela da vjeruje u to, a tako i zemlje Balkana žele da ih drugi vide.

Stvarnost je, međutim, manje ohrabrujuća. Pažljiv posmatrač bi mogao da zaključi da je Balkan danas mješavina grčkih ekonomskih problema, berluskonijevske politike i turskog entuzijazma u pogledu spremnosti EU da dozvoli dalju integraciju zemalja regiona.

Deset godina nakon posljednjeg rata u regionu, Balkan se još uvijek sastoji od mozaika frustriranih protektorata i slabih država.

Jasno je da je svaka nada zemalja regiona u bolji život i političku stabilnost za građane regiona vezana za njihovu budućnost u EU. I to je ono što čini Balkan važnim za razumijevanje nove situacije u Evropi. Građani regiona još vjeruju u EU, ali nijesu sigurni da EU vjeruje u sebe.

Štoviše, izgledi za rast balkanskih privreda u postkriznoj Evropi su postali nesigurni. Do sada su male privrede u procesu integracija u EU imale dvije opcije: irski model radikalnih tržišnih reformi i grčki model "kreativnog računovodstva" i oslanjanja na evropske fondove. Sada oba modela djeluju beznadežno.

Posljedice trenutne krize u EU na Balkan se najbolje daju razumjeti kao kriza političke imaginacije. Prije samo dvije ili tri godine, građani Balkana su brinuli da će ostati na marginama Evrope: sada brinu o budućnosti same Evrope. Nekada je bilo popularno reći *Make-doncima* da bi, ako se potrudu, mogli postati nova Belgija. Sada niko ne želi ni da pita *Makedonce* što misle o toj mogućnosti, s obzirom na rasipan, komplikovan način na koji Belgija danas funkcioniše. Niko se čak ne bi kladio da se ova zemlja neće raspasti u narednih 10 do 20 godina.

Kako će se balkanske multikulturne institucije, izgrađene nakon decenije ratova i strasnog nacionalizma održati u vrijeme kada vodeći evropski političari izjavljuju da je multikulturalizam mrtav? Kako transformisati institucije izgrađene u cilju zaustavljanja ratova u djelotvorne garante zajedničke budućnosti, koja uključuje i članstvo u EU?

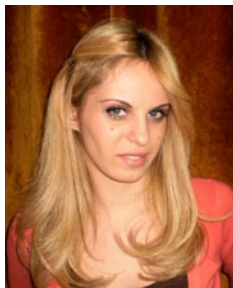
Usredsređeni na sopstvene probleme, Evropljani nemaju vremena da razmišljaju o tome kako će kriza u EU uticati na zemlje na njenoj periferiji. To se mora promijeniti. Balkanska "nova normala" je u velikoj mjeri odraz evropske.

(Autor je direktor Centra za liberalne strategije u Sofiji i izvršni direktor Međunarodne komisije za Balkan)

Izvor: project-sindikate.org

Status kandidata ne znači i više sredstava iz EU

Više para kad dokažemo da trošimo na pravi način

Ana Manojlović

Nedavnim dobijanjem statusa kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, Crna Gora je stekla pristup svim komponentama IPA fondova (Instrument za predpristupnu pomoć), ali će na dodatni novac iz Unije moći da računa tek kada dokaže da ima dovoljno kapaciteta da sama kontroliše projekte koji će biti finansirati evropskim novcem, što bi u optimističkom scenariju moglo biti od 2013. godine.

Za povlačenje sredstava iz preostale tri, od ukupno pet komponenti IPA fondova, neophodno je uspostaviti decentralizovani implementacioni sistem (DIS) i za njega dobiti akreditaciju od Evropske komisije. To znači da Crna Gora mora da dobije povjerenje Komisije za trošenje novca evropskih poreskih obveznika tako što će biti u stanju da, po evropskim pravilima, upravlja i kontroliše svaki korak projekata - od izrade dokumentacije, preko tendera,...realizacije na terenu,...do krajnje opservacije, što sada radi zajedno sa stručnjacima EK.

Dobijanje akreditacije za DIS istovremeno znači i da EK drugim očima gleda na crnogorske administrativne kapacitete koje do sada ocjenjuje slabim. Zvaničnici EK su više puta upozoravali Vladu da se što hitnije i intenzivnije bavi jačanjem kapaciteta upravo zbog DIS-a.

Do sada je Crna Gora imala pravo na sredstva iz prve dvije IPA komponente - pomoć u tranziciji i jačanju institucije i prekogranična saradnja - i za period od 2007. do 2013, EU je izdvojila oko 220 miliona eura ili oko 35 miliona eura godišnje.

Nakon što uspostavi DIS i dobije akreditaciju imaće na raspolaganju novac iz preostale tri IPA komponente - regionalni razvoj, raz-

STROGO PO PRAVILIMA

Sredstva iz evropskih fondova moraju se koristiti u skladu sa propisima javnih nabavki koje EK primjenjuje za zemlje van EU. Svi propusti se kažnjavaju što ilustruju iskustva Rumunije, Bugarske i Hrvatske.

Rumuniji je u avgustu 2008. privremeno obustavljena isplata 150 miliona eura za podizanje konkurentnosti poljoprivrede. Sredinom iste godine, Bugarskoj je, takođe, prvo bilo suspendovano, pa nakon toga i trajno oduzeto više od 800 miliona eura pomoći, a povučeni su i akreditivi dvije vladine agencije zadužene za upravljanje sredstvima.

Početkom 2008. Hrvatskoj su privremeno zamrznuti projekti iz programa (Phare) 2006. i za pet miliona eura smanjena sredstva iz programa IPA, sve zbog slabosti u sprovođenju decentralizovanog sistema upravljanja pomoći iz fondova EU. Kad je EK utvrdila napredak Hrvatske, ova sredstva su odmrznuta.

voj ljudskih resura i ruralni razvoj. U ovom trenutku, teško je govoriti koliko bi nam bilo ponuđeno iz evropske kase jer će to zavisiti od Budžeta EU za period 2014.-2020. o kojem rasprava počinje ove godine. Sudeći po iskustvu Hrvatske, za preostale tri komponente, Crna Gora bi mogla dobiti koliko i za prve dvije pa bi godišnje na raspolaganju bilo oko 70 miliona eura, što je oko 10% budžeta (bez kapitalnog budžeta).

Šef operacije Delegacije EU u Podgorici **Nicola Bertolini** kaže da zemlja kandidat ima pristup do svih pet komponenti IPA programa.

Nicola Bertolini

"Sredstva će biti na raspolaganju, ali korištenje sredstava će biti dopušteno ako Crna Gora može prikazati dovoljno upravljačkih kapaciteta za tu svrhu. EK će odobriti prenos upravljačkih ovlaštenja kada sve strukture za upravljanje i kontrolu sredstava budu osnovane i dokažu da funkcionišu. Ovaj proces će vjerovatno potrajati još dvije godine. Stoga, očekujemo da će Crna

Gora imati potpuni pristup svim komponentama IPA ne ranije nego u 2013.", kazao je Bertolini za Evropski puls.

Steći povjerenje evropskih institucija nije lak posao, posebno kada je riječ o novcu. Ipak, u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija (MVPEI) svjesni su težine zadatka.

Državna sekretarka za evropske integracije u MVPEI **Slavica Milačić** za Evropski puls napominje da iskustva novih članica EU govore da do novca nije lako doći, te da je i pred Crnom Gorom složen posao.

"Na tom planu već su preuzete određene aktivnosti u proteklom period, ali treba imati na umu da je ovo dugotrajan proces, što potvrđuju i iskustva ostalih država koje su bile u procesu pristupanja EU. Ovaj proces se zasniva na pripremi dokumenata, uspostavljanju procedura i operativnih struktura. Po dobijanju DIS akreditacije određena finansijska sredstva iz programa IPA 2012 i IPA 2013 će se realizovati kroz komponente III, IV i V, a implementaciju će vršiti institucije države Crne Gore uz ex-ante kontrolu Delegacije EU. Uzevši u obzir da za III, IV i V komponentu važi pravilo N+3 (N-godina potpisivanja finansijskog sporazuma o korišćenju IPA programa), postoji vremenski okvir od 3 godine za ugovaranje i izvršavanje plaćanja po projektima. Ovo pravilo će važiti samo za komponente III, IV i V, dok će se programiranje IPA komponenti I i II odvijati po prethodnom principu N+2", objašnjava Milačić.

Komponente	2009	2010	2011	2012	2013
Pomoć tranziciji i izgradnji institucija	45,601,430	39,483,458	39,959,128	40,872,310	38,513,885
Prekogranična saradnja	15,898,570	15,601,136	15,869,158	16,142,542	16,698,384
Regionalni razvoj	49,700,000	56,800,000	58,200,000	59,348,000	59,348,000
Razvoj ljudskih resursa	14,200,000	15,700,000	16,000,000	16,040,000	18,000,000
Ruralni razvoj	25,800,000	25,800,0	25,800,000	27,268,000	27,700,000
Ukupno	151,200,000	153,584,594	156,528,286	159,670,852	156,528,286159

Slavica Milačić

Ni Milačić, ni Bertolini ne žele da procijene koliko bi sredstava Crna Gora mogla povući iz preostale tri komponente.

"Tačan iznos sredstava za komponente III, IV i V još nije poznat. To zavisi od procesa za prenos upravljanja i od ukupnog budžeta za razdoblje koje je u pitanju. U stvari, sadašnji finansijski okvir trajeće do 2013. Ukupno, Crna Gora prima više od 220 miliona eura u razdoblju 2007-2013", kaže Bertolini i dodaje da tokom perioda 2011.-2013 Crna Gora neće dobiti dodatna sredstva kao zemlja kandidat.

"Rasprava o budžetu nakon 2013. još nije završena. Za period 2011.- 2013. sredstva prvobitno predviđena u okviru komponente I (pomoć za tranziciju i izgradnja institucija) će dijelom biti usmjerena na komponente III (regionalni razvoj), komponentu IV (razvoj ljudskih resursa) i komponentu V (Ruralni razvoj). Tačan iznos tih sredstava se ne zna", navodi Bertolini.

I Milačić kaže da do 2013. finansijska sredstva dostupna Crnoj Gori ostaju na istom nivou, kao i za prethodne tri godine.

"Jedina razlika u korišćenju IPA sredstava jeste ta što se određeni iznos sredstva opredjeljuje

kroz tri preostale komponente koje služe kao priprema za buduće korišćenje strukturnih i kohezionog fonda koji će Crnoj Gori postati dostupni u momentu sticanja punopravnog članstva u EU. U proteklom periodu Crna Gora je za IPA programe 2007.-2010. dobijala približno 35 miliona eura na godišnjem nivou i, između ostalih, realizovani su projekti i u oblasti regionalnog razvoja, razvoja ljudskih resursa i ruralnog razvoja", podsjeća Milačić.

Nikša Tkalec, iz Ministarstva za vanjske poslove i evropske integracije Republike Hrvatske, kaže da je, na osnovu iskustva te države, ključna koordinacija sistema, odnosno priprema za njegovo uspostavljanje.

"Na taj način se strateški i dugoročno razmišlja o potrebama sistema, ubrzava se protok informacija, i unutar zemlje i s Evropskom komisijom, uči se na greškama jer se komunicira unutar struktura i uopšteno se pospješuje usvajanje EU pravila i procedura od strane čitavog niza institucija u zemlji", navodi Tkalec.

Prema njegovim riječima, koordinacija i upravljanje sistema moraju biti na dovoljno visokom nivou unutar državne uprave kako bi se na vrijeme iz svih dijelova državne uprave osigurali potrebni resursi – pravna pomoć, dodatni kadrovi, dodatna sredstva sufinansiranja, dodatni projekti, donošenje bitnih odluka...

"Takođe, ključno je zadržati postojeće iskustvo i znanje o upravljanju i korištenju EU sredstava. To se može kroz osmišljavanje sistemске i kvalitetne obuke i prenos znanja (na novozapošljene kadrove), te kroz motivaciju zaposlenih, uključujući po mogućnosti i konkurentniju zaradu", smatra Tkalec.

On savjetuje Crnoj Gori da na samom početku utvrdi za što će koristiti EU sredstva i da tu odluku potvrditi na visokom političkom nivou: "Očekivanja od EU fondova mogu biti ambiciozna, ali ih je jedino moguće ostvarivati postupno, pa je bitno utvrditi što su prioriteti, a što će doći na red kasnije".

Kako su NVO preko noći od državnog neprijatelja postale poželjan partner Vladi

Kritika nije izdaja

Nedeljko Rudović

Mnogo je skepse propratilo dolazak **Igora Lukšića** za novog premijera, sve promjene koje su došle sa njim su okvalifikovane kao kozmetičke, a uvjerenja da će **Milo Đukanović** i dalje vladati, samo sada iz sjenke, dominiraju u gotovo svim krugovima na javnoj sceni.

Čak i da je Lukšićeva odluka da prvi sastanak organizuje sa, kako je Đukanović nazivao NVO "stranim agentima" samo marketing, ona ima dalekosežne efekte na zdravlje crnogorskog društva – više se kritički stav neće moći posmatrati kao udar na državne interese

Imaće Lukšić pred sobom mnoštvo izazova i ako bude želio da se oslobodi hipoteke da je Đukanovićev vojniki moraće na djelu pokazati da nije tako. Ako nastavi kako je počeo, mogao bi ipak predstavljati iznenađenje i demonstrirati da nova energija i motivacija nijesu jedine prednosti kadrovske promjene na čelu izvršne vlasti. U proteklih mjesec dana mandata povukao je poteze koji crtaju konture jedne sasvim nove politike koja će biti obrazac ponašanja svakog budućeg predsjednika Vlade, ukoliko i dalje bude htio Crnu Goru u EU.

Dok su do sada aktivisti civilnog društva za Vladu Mila Đukanovića predstavljali državne neprijatelje i strane špijune, naročito ako su bili glasni u kritikama, oni su za Lukšića partneri. To je i javno saopštio nakon što se početkom januara sreo sa predstavnicima većine najuglednijih nevladinih organizacija. "Nevladine organizacije nijesu opozicija Vladi", bile su Lukšićeve riječi.

Premijerova poruka je bila i da je sastanak sa predstavnicima civilnog sektora organizovan sa namjerom da se dobrim primjerom komu-

nikacije jača svijest o međusobnoj saradnji, a ne u cilju medijske promocije.

Čak i da je Lukšićeva odluka da prvi sastanak u okviru Dana za konsultacije organizuje sa "dojučerašnjim stranim agentima koji svašta pričaju o Crnoj Gori, čak i kada su u inostranstvu" samo marketing, ona ima dublje značenje i dalekosežne efekte na zdravlje crnogorskog društva. Više se kritički stav neće moći posmatrati kao udar na državne interese nego kao poziv na argumentovan dijalog i poštovanje procedura, što je jedan od stubova demokratije.

Jer, ministri jako pažljivo gledaju što radi premijer, a činovnici što radi i priča ministar. Ako išta u državnoj administraciji funkcioniše kao sat onda je to upravljanje prema onima koji su iznad, tako da će sada sve rjeđe biti pritužbe da ministri ignorišu nevladine organizacije i da ne postupaju po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama.

Lukšić možda nije ni svjestan koliko je važnu poruku poslao. Na stranu što je zaradio poene u važnim evropskim prijestonicama, on je, zapravo, Crnu Goru pogledao u oči i shvatio da je skupo mogu koštati stalni sukobi. Oštra suštinska polarizacija u maloj državi donosi samo rasipanje energije i gubljenje vremena, a sve to zajedno stagniranje i siguran ostanak na periferiji evropskih tokova. Jer, i da se sve stranke i organizacije civilnog društva sastave, teško bi mogli formirati do kraja kompetentnu i efikasnu Vladu.

A što je Lukšić zapravo učinio? Samo je izišao u susret zapadnim civilizacijskim vrijednostima koje njegov prethodnik i oni koji su ga naivno slijedili nijesu mogli ili htjeli da razumiju. Iz inata ili gluposti, više nije ni važno, važno je da se pokazalo da sav trud koji ulažu slobodni mediji i nevladin sektor ipak nije beskoristan.

Direktorica uprave za kadrove Svetlana Vuković

Do depolitizacije preko kratke liste

Kao jedan od uslova da Crna Gora dobije datum pregovora sa Evropskom unijom, Evropska komisija je zatražila izmjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima i jačanje Uprave za kadrove u cilju unaprijeđenja profesionalnosti i depolitizacije državne uprave.

Direktorica Uprave za kadrove **Svetlana Vuković** kaže za Evropski puls da je usvajanje novog Zakona o državnim službenicima i namještenicima, prema nacrtu Akcionog plana za ispunjavanje preporuka EK, jedan od prioriteta Vlade.

Prijedlog tog zakona, objasnila je ona, treba da pripremi Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave (MUPJU), uz podršku Uprave za kadrove i pomoć norveške vlade i SIGMA. Pripremljena je, kaže Vuković, analiza postojećih propisa i preporuke za novi zakon. "U rezimeu tog dokumenta ima 30 preporuka koje treba da budu sastavni dio novog zakona o državnim službenicima i namještenicima", kazala je Vuković.

» **Što bi trebalo da budu ključne novine u odnosu na važeći Zakon i podzakonska akta?**

Uprava za kadrove bi, na osnovu novih rješenja, trebalo da sačini kratku listu od najviše tri, a najmanje pet kandidata, i onda bi starješina državnog organa imao pravo izbora samo sa te kratke liste, a ne kao do sada, sa liste koja je brojala znatno više kandidata.

Svetlana Vuković

Uprava će kandidate rangirati prema određenim kriterijumima, kao što su prethodno iskustvo, uspjeh u toku školovanja, znanja pokazana na intervjuima i drugim oblicima provjere, što će biti precizirano novim zakonom i podzakonskim aktima.

OBJEKTIVNA PREPORUKA JE UVIJEK DOBRODOŠLA

» **Rasprostranjeno je mišljenje da se u državnoj upravi ne može zaposliti neko ko je prepoznat kao opozicionar. Da li je to tačno?**

Ja bih voljela da prođete kroz moju Upravu i pitate zapošljene ko kojoj partiji pripada, koje je ko političke orijentacije... Vidjeli bi da ta priča nije tačna.

» **Kako onda komentarišete to što EK godinama proziva Crnu Goru zbog visokopolitizovane administracije?**

Mi smo mala sredina. Jednostavno ne možete da se međusobno ne poznajete, a to je često kontraproduktivno. Ja ću navesti primjer mog sina koga niko nije gledao kao nekoga ko je kompetentan za obavljanje određenih poslova, nego kao sina Miodraga i Svetlane Vuković. Moramo da vodimo računa da i preporuke budu sastavni dio kompetencija, ali ta preporuka treba da bude na račun nečijeg rada, odnosa prema poslu, a ne zato što on poznaje nekoga ili ne poznaje.

» Takvim rješenjem Uprava za kadrove preuzeće veliku odgovornost jer bi potencijalne žalbe kandidata koji se smatraju oštećenim i prigovori o politizaciji uglavnom bile adresirane na Upravu, a ne na starješine organa, kao do sada?

To je tačno i zbog toga je EK preporučila da se ide na jačanje i nadležnosti i samih kapaciteta u Upravi za kadrove. Kod ovakvog rješenja zamka je i da kriterijumi koji je utvrdila Uprava možda neće objektivno prikazati kvalitet kandidata – nekad najbolji student ne mora biti najbolji radnik. Zbog toga će biti uveden jedan obavezni institut – probni rad. Novozapošljeni će imati mentora koji će ga prati i daće ocjenu o tome da li on zaslužuje da nastavi da radi u javnoj upravi.

» Koliki bi trebalo da iznosi taj probni rad?

Razmišlja se o rješenju od jedne do tri godine. Mislimo da je za crnogorske uslove period od godinu dana dovoljan.

» Primjedbe kandidata koji smatraju da su oštećeni uglavnom su iste – da nemaju kome da se žale na odluke starješine organa da u radni odnos primi nekog drugog. Kako to komentari ete?

Na odluku starješine organa, prema važećem zakonu, kandidati se mogu  aliti Komisiji za žalbe koja je, prema nekim mojim iskustvom, objektivno rješavala po žalbama. Pitanje je, međutim, koliko su izvršavane odluke Komisije za žalbu.

» Da li su one bile obavezujuće za poslodavce?

Da, ali često se dešavalo da se ne postupi po odluci Komisije za žalbe. Zbog toga je i jedna od preporuka u dokumentu pripremljenom za Ministarstvo unutra nih poslova i javne uprave da se ojača status i nadležnosti Komisije za žalbe i da ona, ubuduće, bude profesionalno tijelo.

» U uslovu EK se navodi da je potrebno utvrditi mehanizme za “transparentno i na zaslugama zasnovano postavljenje i unaprijeđivanje”. Da li će novim zakonom biti ubuhva eno i to pitanje?

Sada imate određena zvanja koja su trebala da obavljaju državni službenici, odnosno namještenici koji imaju određeni stepen školske spreme i određena iskustva. Nije se vodilo računa o dodatnim kompetencijama. Na primjer, ako se traži pravnik za evropsko zakonodavstvo, onda to, naravno, treba da radi neko ko poznaje tu oblast, a ne pravnik kome je nepoznato pravo EU. Takođe, uve e se određeni vid obuka koji će za određene poslove ljudi morati da prođu i jedino će tako moći da pre u iz jednog u drugo zvanje.

» Da li i starješine organa moraju da imaju te kompetencije ili će, kao do sada, biti praksa da se biraju partijski kadrovi?

Starješine, prije svega, treba da imaju liderske vještine, da dobro organizuju posao. U principu, starješine mogu da budu i politieke ličnosti, ali moraju da stvaraju kadrove koji imaju kompetencije i koje su profesionalci za obavljanje određenih poslova. V. .

MIŠKO SE PLAŠIO DA NEĆU IZDRŽATI

» Vi ste supruga visokog funkcionera Demokratske partije socijalista (DPS) Miodraga Vukovića. Da li su Vas stranci pitali za to i da li Vam to smeta u poslu kojim se bavite?

Stranci sa kojima sarađujemo to vjerovatno znaju, ali me nikada za to nijesu pitali. Na osnovu svega što smo do sada zajedno radili, smatram da me doživljavaju kao profesionalca. Tim pitanjem se mnogo više bave na i ljudi.

Ja vam mogu reći da je taj moj visoki funkcioner bio protiv toga da vodim Upravu za kadrove. Rekao mi je “Svetlana, jesi li ti spremna da kažeš “ne” i predsjedniku Vlade i predsjedniku Skupštine?” Ja kažem da jesam i za pet godina, koliko radim ovaj posao, ni dosadašnji, ni bivši predsjednik Vlade, nijesu tražili ni jednu intervenciju. Štoviše, imam često susrete sa ljudima iz opozicionih partija, ne kao sa predstavnicima opozicije, nego kao sa prijateljima. Ponavljam, mi smo mala sredina, svi se znamo...

Unija je krajem prošle godine postal ekonomski integrisanija nego što je ikad bila

Kriza koja jača EU

Evropska unija je krajem prošle godine postala ekonomski integrisanija nego što je ikada bila u svojoj historiji, uprkos tome što su euroskeptici i dio proevropske javnosti počele govoriti o 2010. godini kao o početku kraja 27-moćanog bloka.

Imali su razloga za to – jačanje nacionalističkih političkih opcija, protjerivanje Roma iz Francuske, različita gledišta oko izlaska na kraj sa ekonomskom krizom...

„Svi moramo djelovati usklađeno kako bi omogućili euru da preživi. Jer ako ne preživi euro zona, neće preživjeti ni EU“, dramatično je u januaru prošle godine upozorio predsjednik Evropskog savjeta **Herman van Rompuy**.

Samo 12 mjeseci kasnije predsjednik EU ima mnogo manje razloga za brigu za opstanak eura i Unije. Šefovi Vlada i država članica EU na svom posljednjem prošlogodišnjem sastanku, polovinom decembra, složili su se o izmjenama Lisabonskog sporazuma i usvajanju Evropskog stabilizacionog mehanizma (ESM) koji predstavlja evropski pandan za Međunarodni monetarni fond (MMF).

Šefovi država i Vlada članica EU na svom posljednjem prošlogodišnjem sastanku, polovinom decembra, složili su se o izmjenama Lisabonskog sporazuma i usvajanju Evropskog stabilizacionog mehanizma (ESM) koji predstavlja evropski pandan za Međunarodni monetarni fond (MMF)

Uz dogovor o uspostavljanju ovog donedavno nezamislivog mehanizma, čelnici članica EU su, u zajedničkoj izjavi, poručili da su „spremni učiniti sve što je potrebno“ da bi sačuvali stabilnost euro zone i euro „kao centralnu tačku evropskih integracija“.

Tokom prošle godine zajednička valuta 17 članica (1. 1. 2011. i Estonija je uvela euro), našla se na udaru spekulativnih radnji čije su prve žrtve Grčka i Irska, i još uvijek postoji bojazan da to nije kraj – sljedeće žrtve mogle bi biti Portugal i Španija.

Uprkos početnim oklijevanjima, čelnici EU su se u maju složili da pomognu prezaduženoj Grčkoj, koja više nije mogla vraćati kredite na finansijskim tržištima. Tako je Grčka dobila paket pomoći u iznosu od 110 milijardi eura za sljedeće tri godine, od čega su članice EU osigurale 80 milijardi eura, a 30 milijardi MMF.

Uvidjevši da to neće biti dovoljno da se smire tržišta, članice EU su se samo nekoliko dana nakon što su dogovorili pomoć Atini, saglasili o potrebi uspostavljanja sigurnosne mreže za pomoć državama eurozone koje se nađu u problemima. Ta mreža sastoji se od Mehanizma za evropsku finansijsku stabilnost (EFSM), koji omogućava EK da se na tržištu zaduži do 60 milijardi eura, koje može prosljediti zemljama u krizi, te Fondom za evropsku finansijsku stabilnost (ESFS), koji se sastoji od garancija članica eurozone u visini od 440 milijardi eura. Tome treba dodati i 250 milijardi eura iz MMF, što je ukupno 750 milijardi eura. Blagotvornost ovog mehanizma je već početkom decembra osjetila Irska koja je zatražila pomoć od EU i dobila 85 milijardi eura.

Sive eminencije iz svijeta ekonomije, poput **Joseph Stiglitz**, odmah su upozorili da je problem s kriznim mehanizmima u tome što su privremenog karaktera. Ovaj evropski bio je oročen do juna 2013.

Međutim, Unija je bila praktično primorana da ide na privremena rješenja jer Lisabonski ugovor ne predviđa mogućnost međusobne finansijske pomoći, osim u izuzetnim okolnostima.

Njemačka je jasno dala do znanja da se ti fondovi nakon tri godine moraju ugasiti i da je za trajni mehanizam potrebno promijeniti Lisabonski ugovor. Kao i svaka druga ideja, koja mijenja postojeće stanje stvari u Uniji u posljednjih nekoliko godina, i ova iz Berlina je naišla na veliki otpor. Međutim, na sastanku na vrhu polovinom decembra, dogovorena je promjena Lisabonskog ugovora, kojom se stvara pravna podloga da EU od sredine 2013. dobije Evropski stabilizacioni mehanizam (ESM).

Najvažnija odredba novog mehanizma sastoji se od toga da će privatni bankari snositi dio tereta, ako neka država doživi bankrot. Na takvoj odredbi je insistirala Njemačka, uz obrazloženje da teret ne mogu samo nositi poreski obveznici, nego i mešetari koji pozajmljuju novac državama bez ikakvog rizika.

Time Njemačka pokušava i druge članice Unije naučiti štedljivom ponašanju i finansijskoj disciplini. Upravo se Grčka na finansijskim tržištima godinama zaduživala skoro pod istim uslovima kao i Njemačka, koristeći pogodnosti zajedničke valute, što joj je omogućilo da dugo živi na kredit bez posljedica. U budućnosti za-

Najvažnija odredba ESM sastoji se od toga da će privatni bankari snositi dio tereta, ako neka država doživi bankrot. Na takvoj odredbi je insistirala Njemačka, uz obrazloženje da teret ne mogu samo nositi poreski obveznici, nego i mešetari koji pozajmljuju novac državama bez ikakvog rizika.

jmodavci će dobro paziti kojoj državi iz eurozone i pod kakvim uslovima će davati kredit.

Ovakvo ponašanje Njemačke je razumljivo, s obzirom da 60% svoga izvoza plasira u zemlje EU. U ovoj godini, Njemačka i Francuska su obećale, doduše stidljivo, da će raditi na što većem približavanju ekonomskih i fiskalnih politika.

ESM je predviđeno i da, počevši od ove godine, članice imaju obavezu da upoznaju Evropsku komisiju s osnovnim obrysima nacionalnih budžeta, prije nego što se o njima izjasne nacionalni parlamenti.

Na kraju 2010. EU je ekonomski integrisanija nego što je ikad bila, a ona je i nastala i razvijala se uglavnom na ekonomskim interesima.

Ipak, treba biti umjereni optimista zbog ovog integracijskog iskoraka. Mjere štednje mogu dovesti do ugrožavanja radničkih prava i socijalne zaštite, dok socijalne tenzije vode jačanju evroskeptičnih i radikalnih političkih snaga.

Osim toga, ove godine počinje rasprava o budžetu za period 2014. – 2010. Za očekivati je da se na jednoj strani nađe pet bogatih, starih članica – Njemačka, Francuska, Velika Britanija, Finska i Holandija koje u zajedničku kasu uplaćuju znatno više nego što iz nje dobijaju. Na drugoj strani su uglavnom nove članice kojima je prijeko potreban novac za dalji razvoj i siromašne regione. V.Ž.

Kletva do sapunice

Brano Mandić

1. Prastari trik izgleda opet pali: bačena je špica oko crkvenih pitanja i možemo da se bavimo identitetom do mile volje. Glavni junaci su stari, znamo čemu da se nadamo na kraju. Ali, opet smo znatiželjni i tražimo još pikanterija.

Vrhunsko spinovanje ili medijska pomama, kako god, sve oko crkve nad mojim rodnom gradom Barom koju je tamo, na planini Rumiji, bez dozvole, posadila dobro organizovana crkva.

Sve znamo ali nije dosadno, znamo i da vjerski poglavar neće u zatvor, znamo da će crkvu kad tad ukloniti itd. No, nije loše, palimo se na **Amfilohijeve** kletve, kao uvijek. **Kubrick** pred svako poglavlje **Barry Lindona**, pusti pripovjedača da nam kaže što ćemo gledati, a mi opet sa istim žarom gutamo zaplet. Tako je i sa političkim skandalima, samo što je, za razliku od pomenutog filma, u njima na snazi estetika ružnog, pa sve više ide ka loše kadri-ranoj burleski.

Nije baš ni u EU, homo politicus operisan od skandala i bizarnih zapleta koji suštinski ne utiču na standard. Zar glasače širom Evrope ne mobiliju razne gluposti. Još kako! U čemu je onda razlika? Malo su im jače institucije, pa se sprdnja teže probije u polje tzv. "velikih tema"

Psiholozi (i naše babe) došli su do zaključka da se djetetu bajka može ispričati 50 puta, i da je uvijek sa istim žarom sluša, uvijek sa istim oh! usklikne kada lovac vuka izvadi babu i **Crvenkapu** iz vukovog stomaka.

Pa, jesmo li mi retardirani narod, je li nas ošinula infantilna regresija, kako se to stručno kaže? Ne bih rekao. Preko puta, u Italiji, isto sapunica. Tamo nije pop nego premijer glavna uloga. Kao i u Crnoj Gori, javnost sve zna, ali opet prati

bez daha. Vjerovatno se i u Italiji nađe mudra glava da pojasni kako je važnija cijena struje do **Berlusconijevog** kreveta. Možda i jeste važnija, ali malo vajde do takvog mudrog rezona. Ljudi vole to u šta se na Mediteranu politika pretvorila, vole maskenbal i cirkus, vole da raščlanjuju i crnohumorišu na zadate teme.

2. Iracionalno u politici je potcijenjena kategorija, posebno u svijetlu stalnog ponavljanja dosadnih evropskih zakona i preporuka koje su nam okupirale medije. Nekoliko generacija koje su se navukle na politiku devedesetih kada se u Skupštini ohoho klelo, sada doživljavaju retuš starog uzbuđenja i primaju se kao majmuni, ne bez doze melanholije.

Struja će ionako poskupiti, mislimo, možda ne tako drastično, ali svakako će račun biti užasan, pa što da se malo ne pozabavim ovim sijedim starcem koji tako simpatično kune. Ili, drugom starcem, čija su vlasi ofarbane, a konkubine zbrinute. Nije baš ni u Evropskoj uniji, homo politicus operisan od skandala i bizarnih zapleta koji suštinski ne utiču na standard. Pa, zar nije i fašizam jedna velika iracionalna pripovjest koja se hrani upravo time što nema nikakvo uporište u realnosti. Zar glasače širom Evrope ne mobiliju razne gluposti. Još kako!

U čemu je onda razlika? Malo su im jače institucije, tamo u širokom svijetu, pa se sprdnja teže probije u polje takozvanih "velikih tema", ekonomskih prava, političkih sloboda i ostalih kopenhaskih đakonija.

3. Crnogorske institucije su sakate, ali krenule su da se dokazuju, odnosno poslale prvu poruku da sa njima, kao nema šale. Ključna stvar jeste da pitanje neke neugledne crkve od lima nije pitanje identiteta nego pitanje vladavine prava. Kada se država tako postavi prema problemu, smrtno ozbiljnog lica, bez najmanje primisli da se nadgornjava sa nekim uniformisanim licima (mantija je vrsta uniforme), onda će zalud biti

sve kletve i salivanja strave, a anatema će ostati u kolektivnom sjećanju kao političko oruđe sa kraja dvadesetog vijeka.

Još važnije, ona hapšenja u Budvi...Sada nema nazad, mora se ići do tančina. Ako se ne dokaže i precizno nacrtu pravna istina - imaćemo komediju, veću nego ikad. Veliki je korak pred pravosuđem, ima da se radi prekovremeno jer otadžbina zove, a Brisel, naša druga majka, posmatra i bilježi.

Čim je prva marica osvanula pred kućom jednog funkcionera, sve one evropske floskule su se zaboravile i proces evropskih integracija dobio je konturu unutrašnjeg posla. Sada televizijski montažeri priču o evropskim kriterijuma, mogu da “pokriju” pandurskim džipom, nindžom specijalcem, ili širokim kadrom spušskog zatvora.

4. Čim je prva marica osvanula pred kućom jednog funkcionera, sve one evropske floskule su se zaboravile i proces evropskih integracija dobio je konturu unutrašnjeg posla. Prije afere Zavala, o evropskim integracijama se pričalo na televiziji, a kao tzv. “pokrivalica” smjenjivale su se slike, raznoraznih nazdravljanja šampanjcem i crvenih tepiha.

Sada televizijski montažeri priču o evropskim kriterijuma, mogu da “pokriju” pandurskim džipom u petoj brzini, nindžom specijalcem, ili širokim kadrom spušskog zatvora.

Simbolički, to je velika promjena, a najdosadniji citat iz *acquis-a* pažljivije se sluša i bolje ukapira ako je vizuelno ovaploćen kroz triler sa policijskom rotacijom. Evropske integracije tako postaju unutrašnji problem, što su oduvijek i bile, ali tu smo istinu teško mogli da zakučimo od memle kabinetskih tirada i protokola.

5. Počeo sam da radim na Internet portalu. Bitna je brzina prenosa informacije, to je sva filozofija dotičnog posla. Čitaoci se, kažu

stručnjaci, najbolje prikupju za portal u kriznim situacijama. Kada fali detalja o događaju koji bi svi da isprate. Ako u takvim situacijama hraniš publiku čestim update-om, kupio si ih za vazda. Nadam se da će u narednom periodu biti događaja koji će se pratiti iz časa u čas. To je veliki profesionalni izazov, jer su ljudi gladni svakog dokaza i potvrde u trenucima kada padaju glavešine. Građani Budve, čini se, još ne vjeruju, traže što prije novost, spremni su na million klikova, samo da potvrde da je sve istina i da se nastavlja. Tu vidim menadžersku šansu za portal. To što se lična šansa poklapa sa šansom koju ima cijela država, sretna je okolnost.

A internet izdanja su takva da će uvijek biti mjesta i za “soft news”, da se prenese neka sočna kletva ili maloljetna cica koja se cereka, dok matori bludnik farba kosu.

Biće valjda zanimljiva godina, ili, što bi običan živalj rekao: “Nema njuza bez brejking njuza!”

Ako Crna Gora ne dobije datum pregovora, nećemo znati krivca

Što piše u prijedlozima i komentarima CGO na vladin nacrt plana

Centar za građansko obrazovanje (CGO) ocijenio je da Nacrt Akcionog plana (AP) za praćenje sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije daje osnovu za ispunjenje sedam uslova Brisela, prepoznaje potrebne korake ka bržoj demokratizaciji društva i bržoj depolitizaciji institucija, ali i da postoji prostor za njegovo ozbiljno unaprijeđenje. Zamjera se da AP obiluje izradom strategija, dodatnih akcionih planova, informacija, izvještaja i slično, kao i stalnim izmjenama i dopunama zakona, a ne predviđa praćenje i analizu sprovođenja svih tih akata, što donosi zabrinutost da akcenat nije na rezultatima. "To upućuje na nedostatak političke volje da se uspostavi konzistentan

cija i o odlučivanju dvotrećinskom većinom. Najveći nedostatak u ovom dijelu, CGO prepoznaje u izostanku mjere za donošenje Zakona o Skupštini. "Zakon bi mogao jasno da uredi odnose sa drugim granama vlasti, NVO i drugim domaćim i međunarodnim subjektima, a posebno postupak pripreme i donošenja zakona i drugih akata, kao i postupak i sadržaj nadzora i kontrole izvršne i sudske vlasti.", piše u prijedlozima i komentarima CGO-a koji su dostavljeni i nadležnim organima.

Iz ugla CGO važno je da Državna revizorska institucija (DRI) kontinuirano i sa više pažnje vrši reviziju finansija UCG i drugih obrazovnih institucija, uključujući i obavezu da procesuiru prema nadležnim organima, prvenstveno Tužilaštvu, nađene nepravilnosti.

Kada je riječ o uslovima EK koji se tiče vladavine prava, CGO je mišljenja da je AP koncipiran tako da će se teško suštinski postići promjene u smislu obezbjeđenja kvalitetnijeg ustavno-pravnog okvira za uspostavljanje nezavisnosti sudova i sudija, kao izvjesnije garancije prava na pravično i nepristrasno suđenje u razumnom roku. Da bi se išlo u pravcu obezbjeđenja nezavisnosti sudova i sudija, CGO nalazi da je neophodno da se u članu 86. Ustava garantuje imunitet sudijama, kao i poslanicima, ministrima, dok predsjednika Vrhovnog suda treba birati po istoj proceduri kao i predsjednike drugih sudova od strane Sudskog savjeta ili dvotrećinskom većinom u Skupštini.

pravni sistem koji obezbjeđuje sprovođenje zakona i drugih propisa i ostvarivanje prava i obaveza građana", navodi se u prijedlozima i komentarima CGO-a na Nacrt AP. Za CGO je ključno uspostavljanje sistema odgovornosti za preuzete obaveze predviđenih izvršilaca. CGO podsjeća da u članu 11 Ustava piše da "odnos vlasti počiva na ravnoteži i međusobnoj kontroli...", zbog čega treba preispitaju nadležnosti Skupštine u donošenju strateških planova, vršenju nadzora nad radom izvršne i sudske vlasti, te obaveznosti formiranja anketnog odbora za ispitivanje činjenica i okolnosti u vezi sa radom određenih subjekata nadzora. Radi ispunjanja uslovu EK za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine, CGO predlaže da se preispitaju nadležnosti Skupštine i o izboru i imenovanju nosilaca određenih funk-

Kako bi Sudski savjet bio samostalan i nezavisan, kao i da bi se obezbijelila nezavisnost i samostalnost sudova i sudija, CGO predlaže da bude struktuiran tako da ministar pravde, poslanici, ali ni predsjednici sudova ne mogu biti članovi Sudskog savjeta. U Sudskom savjetu, prema CGO, moraju biti zastupljeni sudije osnovnih i viših sudova koje će birati konferencije tih sudova, te predstavnici NVO po strogo utvrđenim kriterijumima, Advokatske komore i Pravnog fakulteta, koji bi se birali na transparentan način, propisan zakonom. "Sudskom savjetu treba dati u nadležnost da utvrđuje budžet svakog suda pojedinačno, u okviru kojeg bi se obavezno opredjeljivala sredstva za rješavanje stambenih i drugih potreba

sudija, kao i sredstva za stimulisanje rada sudija i stručnih saradnika. Nema nezavisnog suda kojemu predsjednik Vrhovnog suda, koji nezakonito raspolaže sudskim budžetom, usmjerava sredstva sudovima po svom nahođenju i tako ih „disciplinuje”, piše u prijedlozima i komentarima CGO-a. CGO ocjenjuje i da je neophodno Ustavom urediti sastav, način izbora i nadležnost Tužilačkog savjeta, analogno sastavu, načinu izbora i nadležnosti Sudskog savjeta radi obezbijeđenja suštinske nezavisnosti tog tijela. U dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije, CGO navodi da je neophodno uraditi korjenite promjene u pristupu bavljenja ovom problemu sa stanovišta sadržaja i postupka, što nije urađeno u AP.

Kada je riječ o reformi državne uprave, plan bi, između ostalog, trebao da sadrži i uspostavljanje personalnih dosijea zapošljenih u javnoj administraciji, što predstavlja snažno sredstvo protiv nepotizma i korupcije.

Zbog toga CGO, između ostalog, predlaže identifikaciju činjenica i okolnosti koje su pogodno tle za korupciju, kao što su koncentracija ovlašćenja (vlasti i moći), posebno diskrecionih, u rukama jednog čovjeka ili uskog kruga njemu potčinjenih i povezanih ljudi. “Duge, neracionalne, skupe i iscrpljujuće procedure, neograničeni mandati na poslovima koji po svom sadržaju nose visok stepen rizika od korupcije; nepostojanje odgovornosti za kršenje zakona i drugih propisa, kao i odgovornosti za prikrivanje podataka koje se traže u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama; nepostojanje odgovarajućeg propisa o konfliktu interesa, kao i objektivne, nepristrasne i odgovorne komisije za sprečavanje i sankcionisanje nedozvoljenih radnji i postupanja...”, stoji u preporukama i komentarima CGO-a.

CGO podvlači da AP u dijelu zahtjeva Brisela za reformu državne uprave” ozbiljno dovodi” u pitanje namjeru Vlade da se konačno otpočne

sa suštinskim reformama kojima bi se ojačali kapaciteti administracije. “Plan bi, između ostalog, trebao da sadrži: obezbjeđenje transparentnosti zapošljavanja; napredovanje po osnovu profesionalnosti, radu i znanju; odgovornost za nevršenje ili neprofesionalno vršenje radnih obaveza; transparentan i objektivan pristup rješavanju stambenih i drugih potreba zapošljenih, te konačno uspostavljanje personalnih dosijea, što predstavlja snažno sredstvo protiv nepotizma i korupcije; itd.”

U dijelu posvećenom medijima, CGO je protiv opodjeljivanje budžetskih sredstava za Novinarsko samoregulatorno tijelo (NST) jer bi se, između ostalog, finansiranjem ovog tijela od Vlade ugrozila njegova nepristrasnost. U tom kontekstu, dodaje se u preporukama, potrebno je donošenje organskog zakona koji će u crnogorski upravni sistem smjestiti sva regulatorna tijela, “pod uslovom da ih upravo finansiranje od strane Vlade u međuvremenu ne obesmisli”.

CGO podržava rješenja koja nudi Akcija za ljudska prava u dekriminalizaciji klevete i adekvatnom utvrđivanju nematerijalne štete. Takođe, CGO insistira da pored obuke tužilaca i sudija o sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, mora početi primjena te prakse u Crno Gori. CGO podsjeća i da RTCG kao javni servis mora pokazati veći stepen transparentnosti. “Potrebno je definisati mjeru koja će obavezati RTCG da učini javnim sve ugovore koje je rukovodstvo sklapalo sa trećim licima od stupanja na snagu seta medijskih zakona iz 2002, kao i Zakona o javnim nabavkama u smislu poštovanja propisanih zakonskih procedura. Dodatno, neophodno je učiniti javnim primanja zapošljenih”, navodi CGO koji se založio I za donošenje Zakona o medijskoj koncentraciji.

U dijelu koji se odnosi na civilno društvo CGO je saglasan sa detaljnim komentarima u ovoj oblasti koje je dala Koalicija “Saradnjom do cilja”, u čijoj je izradi učestvovao, kao i partnerskih organizacija Centra za razvoj NVO i Instituta Alternativa.

Od lokalnog ka globalnom

Blagota Marunović

Autor je zaposlen u
Skupštini Crne Gore.

Polaznik je X generacije
Škole evropskih integracija.

Pridruživanje Evropskoj uniji je ugovorni odnos kojim države članice dobijaju određena prava, pogodnosti, ali i obaveze. Crna Gora i njeni građani svjesno žure ka brzom vozu "Evropa", ne pitajući za cijenu karte. Hazardirati ili igrati na (za) sreću, kada je u pitanju pristupanje EU? I pored trenutnog stanja (svijesti, ekonomskih, političkih i drugih prilika) u kojem se nalazi crnogorsko društvo, ono se ipak usudilo na promjenu vjekovima ustaljenog načina razmišljanja, običaja i kulturnih obrazaca.

Ova metamorfoza će biti jedina u crnogorskoj istoriji koja nije praćena sa velikom dozom skepticizma. Štoviše, ona je brzo postala nešto u što su se počeli zaklinjati država, građani, pa i crnogorske vladike. Znači li to da je ona stvarno prepoznata kao potreba ili su se Crnogorci oduvijek osjećali Evropljanima kao tvorci jedne od njenih najstarijih država?

Dolazi vrijeme kada će se Crna Gora opisana, ispevana i polako odpjevana kao zemlja spar-

tanskih ratnika, balkanskih vikinga i boraca za pravo, čast i slobodu kao jedinih poznatih ili najviše priznatih društveno-socijalnih kriterijuma, morati boriti za neku drugu vrste slobode. Ma kako ona bila tumačena i prihvaćena, sloboda je oduvijek bila jedina istinska borba ovog naroda.

New wave sloboda će nam biti blago servirana, nećemo ni primijetiti njenu prikriveno nametnutu suštinu. To je sloboda okićena žutim zvjezdicama, nalik na novogodišnju jelku, prepuna boja i raznolikosti, na prvi pogled sjajna i idilična. Takva asocira na dom i sigurnost, za pravo i predstavlja to graciozno drvo, ali bez korijena, posađeno sjemenom suviše nesavršenog čovjeka sa plemenitom idejom ujedinjenja jedinstvenih kultura u formi ekonomskih interesa.

Kao građanin Crne Gore, i u jednom periodu života stanovnik Republike Francuske, kombinacijom iskustava iz ove dvije doista različite

države, izgradio sam posebnu percepciju o EU. Imao sam sreću da studiram na fakultetu u multietničkom i multikulturalnom okruženju, sa studentima iz 40 različitih zemalja svijeta, većinom pobornika ujedinjenja Evrope. S druge strane, sticajem okolnosti, upoznajem kćerku Jean-Marie Le Pen i njegove bliske saradnike, provodim sate razgovora sa tim ljudima i mnogim francuskim disidentima i ljudima drugih profila. Takva iskustva me oblikuju dijelom u eurofila - čovjeka koji duboko podržava krajnje plemenit cilj pacifističke i empatijske namjere EU, a sa druge strane euroskeptika (antidogmatika) - kroz jednu od tri kategorije toga pojma: racionalnu, iracionalnu i tzv. kategoriju kombinovanih motiva.

Iz perspektive ova dva ekstremno suprotstavljena mišljenja, a opet u vezi sa našom zbiljom i pokušajem njene racionalizacije, kao i razumijevanja današnje birokratske politike i neizvjesne budućnosti Unije, razdvojio bih neke od kategorija ili razloga zašto želim biti građaninom EU.

Kada govorim o kategoriji racionalne motivacije, mislim na prosuđivanje na temelju materijalnih interesa koje meni ili mom društvu donosi članstvo u EU. To je neupitno uvidom u ekonomsku situaciju država članica EU i njihov rapidni rast od momenta ulaska u EU, uvođenja eura, stvaranja jedinstvenog tržišta, itd. Ličnu mogućnost, kao prednost, sagledavanja vremena u kojem smo živjeli u proteklih dvadesetak godina, ekonomskog napretka što dalje implicira bolji standard i više mogućnosti vezanih za isti, me ne dovodi u dilemu da će materijalni kriterijumi crnogorskog naroda biti zadovoljeni ulaskom u Uniju.

Kombinovane motive ilustruje hipoteza o tzv. približnom mehanizmu, prema kojemu stavovi i (ili) povjerenje u evropske institucije proizlazi iz povjerenja prema nacionalnim institucijama i njihovim nositeljima. Ovdje bi trebao

euroskepticizam biti u funkciji eurofilije, što bi značilo da je on u odnosu na tekuća sredstva, institucije i politike u funkciji što bržeg i kvalitetnijeg ostvarenja krajnjih ciljeva evropskih integracija i kao pojam potreban radi novog antidogmatskog društva.

U ovom tekstu, sažeto iznosim samo neke osnovne teze i argumentacije promišljanja o EU. U njemu ne treba prepoznati namjeru nastalu sa stanovišta antiglobalizma (eurofobika) već iz Freudove vizure civilizovanog alterglobalizma pod parolom koja je ispisana u vidu grafita po "berlinskim" zidovima širom Evrope, a glasi "Gledaj globalno, djeluj lokalno"!

Hajde da volontiramo

Evropska unija pokrenula je 8. januara godinu volontiranja, sa ciljem da se građani 27 država članica podstaknu da volontiraju, ali i da se ta oblast bolje uredi zakonima, prepozna kao korisna i da se izdvoji novac za volonterske organizacije. Procjenjuje se da oko 100 miliona Evropljana volontira i da oni doprinose između 0,5% i 5% bruto domaćeg proizvoda članica. Volontiranje bi trebalo da doprinese oporavku privrede EU. Prema rezultatima istraživanja Eurobarometra, objavljenog u novembru 2010, najviše Evropljana - 34%, volontira u nekoj sportskoj organizaciji, 22% u kulturne, obrazovne ili umjetničke svrhe, 17% u humanitarnoj organizaciji, 16% pri nekoj crkvi,... Prema podacima tog istraživanja, u volontiranju su najaktivniji Holandani - 54%, dok su najmanje aktivni Grci - 12%.

Priča o grčkim kapetanima

Nedavno je Visoki grčki sud odlučio da svi evropski građani imaju pravo da rade kao kapetani i prvi oficiri na trgovačkim brodovima koji plove pod grčkom zastavom, nakon što je EK ukorila ovu zemlju zbog tog pitanja. Grčko Državno vijeće odobrilo je novi predsjednički ukaz koji uklanja ograničenja za kapetane i prve oficire koji nisu Grci, pod uslovom da su kandidati evropski građani s „odgovarajućim“ znanjem grčkog jezika. Sud EU donio je dvije presude protiv Atine zbog tih ograničenja. Evropski sud odbacio je argumente Grčke da kapetani i prvi oficiri moraju biti grčki državljani jer njihov položaj podrazumijeva policijske, sudske i bilježničke dužnosti.

Borba na rumunski način

Rumunija bi morala strožije kažnjavati prevare vezane uz evropske fondove, kazao je evropski komesar za poreze i carinsku uniju **Algirdas Šemeta**. „Imam utisak da je došlo do stagnacije napora u borbi protiv prevare posljednjih 18 mjeseci“ rekao je Šemeta za agenciju *France presse*. Prema njegovim riječima „u 73% slučajeva koje je Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (OLAF) predala između 2008. i 2010. rumunske vlasti nijesu preduzele ni jednu akciju.“

Helikopter u civilu

Evropska unija i italijanska Vlada dogovorile su da proizvođač helikoptera AgustaWestland mora vratiti više od 25 miliona eura nezakonite državne pomoći koju je dobio tokom 90-ih. Tim dogovorom okončan je dugotrajni spor Brisela i Rima oko toga u kojoj je mjeri državna pomoć za vojne projekte korištena kako bi se civilnom sektoru osigurala nepravedna prednost u odnosu na konkurenciju. U drugoj polovini 90-ih godina, italijanska vlada odobrila je AgustaWestlandu pomoć za razvoj novog vojnog helikoptera A139, kao i „nagibnog rotora“ koji bi omogućilo vertikalno polijetanje i spuštanje tih letjelica. Nakon što je dobila sredstva, kompanija je pokrenula i projekt razvoja civilnog helikoptera AW139.

Evropa još ne štedi

Evropska komisija pozvala je članice da „preuzmu konkretne korake“ kako bi ostvarile cilj i povećale energetske efikasnosti za 20% do 2020. godine. „Realno je očekivati da ćemo ostvariti cilj i povećati udio obnovljivih izvora energije u potrošnji na 20%, ali kada je riječ o energetske efikasnosti, ostvarićemo samo 10% ako ostanemo na sadašnjim osnovama“, rekao je predsjednik EK **Jose Manuel Barroso**. EK procjenjuje da je EU do sad smanjila potrošnju energije „između 9 i 11%“.

Kako su istočne članice EU, osim Bugarske i Rumunije, izašle iz ekonomske krize

Za oporavak najbitniji izvoz i konkurentnost

Osam istočnoevropskih zemalja koje su pristupile EU 2004. godine mnogo se brže oporavljaju od ekonomske krize nego njihovi zapadni susjedi - Bugarska i Rumunija koje su se pridružile EU tri godine kasnije i koje su još uvijek do guše u problemima, pokazuju najnoviji statistički podaci. Istočna Evropa je iskusila najdublju ekonomsku krizu od Drugog svjetskog rata, koja je prisilila Mađarsku, Letoniju i Rumuniju da zatraže međunarodnu pomoć. Međutim, Svjetska banka (SB) objavila je prošlog mjeseca redovan izvještaj "EU 10", koji ukazuje na primjetan oporavak u novim članicama EU.

Procjene za 2011	Rast BDPa (%)	Inflacija %	Nezapošljenost %
Slovenija	1.9	2.0	7.2
Litvanija	2.8	2.3	16.9
Letonija	3.3	1.1	17.7
Estonija	4.4	3.6	15.1
Eurozona	1.5	1.8	10
EU 27	1.7	2.1	9.5

Poljska: motor oporavka

SB i EK se slažu da je Poljska pokretač oporavka u istočnoj Evropi. Ona je jedina članica EU u kojoj uopšte nije došlo do recesije i koja je umjesto toga 2009. zabilježila rast od 1.7%. Predviđeno je da će BDP Poljske porasti za 3.9% u 2011. Fudbalski šampionat 2012. koji zajednički organizuju Poljska i Ukrajina predstavlja mogućnost da se povećaju javne investicije. Uz to, međutim, ide i porast javnog duga, koji bi mogao dostići 53 do 53.5% BDP-a početkom ove godine. Očekuje se da će Poljska učiniti sve da to spriječi, jer prema Ustavu porastom javnog duga na 55% BDP-a automatski stupaju na snagu mjere štednje i povećanje poreza, što ne ide na ruku vlastima jer je 2011. izborna godina.

Češka: postepeni oporavak

Češka privreda bila je teško pogođena krizom zbog visokog stepena otvorenosti ove zemlje i zavisnosti od izvoza. Kako je globalno ekonomsko okruženje počelo da se popravlja češki BDP je nastavio da raste već krajem 2009. Uz to, češki bankarski sistem nije pretrpio teže posljedice. Stručnjaci se slažu da je do oporavka došlo uglavnom zbog rasta potražnje u susjednoj Njemačkoj, ali domaća potražnja je još uvijek na veoma niskom nivou. SB je predviđela za 2011. ekonomski rast od oko 2.6%. Češka je nedavno usvojila paket mjera štednje koji bi, takođe, mogao usporiti oporavak, pa se značajniji rast očekuje 2012.

Slovačka: euro spas u posljednji čas

Prema nalazima SB, Slovačku očekuje rast od oko 4.2% u 2011, dok su procjene Komisije nešto skromnije, oko 3%. Brzi oporavak Slovačke potvrđuje ranija predviđanja da je usvajanje eura januara 2009. predstavljalo važan doprinos slovačkoj konkurentnosti, što je dovelo do bržeg rasta. Tokom 2011 i 2012, bolja iskorišćenost EU fondova, kao i obnova projekata izgradnje autoputeva i postepeno poboljšanje globalne ekonomske klime bi trebalo da imaju pozitivan efekat na rast investicija u zemlji.

Mađarska: rvanje sa krizom

Istraživačke agencije procjenjuju rast u Mađarskoj na 2.9% u 2011. Oktobra 2008, Mađarska je bila prva EU članica koja je dobila paket pozajmica od EU i MMF-a. Nakon sprovedenih mjera stabilizacije, privreda se brzo vratila u normalu. Kao i u Češkoj i Slovačkoj, ekonomski oporavak uglavnom pokreće izvoz, i globalna potražnja koja je prošle godine premašila očekivanja. Sa druge strane, visoka nezapošljenost i nedavni pad forinte koji je uslovio porast kamata na kredite u stranim valutama ograničavaju rast domaće potrošnje. V.Ž.-V.Š.

Medijacija sve češći način rješavanja građanskih i privrednih sporova u Crnoj Gori

Povjerljivi i brži od sudova

Milica Novaković

Centar za posredovanje Crne Gore, koji je počeo sa radom sredinom 2008, sve češće mijenja crnogorske sudove u građanskim i privrednim sporovima, pa je tokom ove godine medijacijom od 742 uspješno riješeno 570 sporova. U prethodne tri godine medijatori tog centra pokušali su da posredovanjem riješe 1722 spora, a u tome su uspjeli u 1174 slučaja, što je nešto više od 68%.

Direktor Centra Miroslav Knežević kazao je za Evropski reporter da, iako se „nije primakla dobrim iskustvima visoko razvijenih demokratskih zemalja“, Crna Gora ima najbolje rezultate u regionu. „Od međunarodnih eksperata i domaće stručne javnosti ocijenjeni smo kao neko ko je najviše postigao u oblasti razvoja posredovanja u regionu. To je i razlog da nam delegacije susjednih zemalja dolaze sa ciljem da ih upoznamo sa načinom na koji smo postigli tako zavidne rezultate“, kazao je on i dodao da je uspjeh Centra više prepoznat kod međunarodnih nego domaćih subjekata.

Medijacija je važna kod porodičnih sporova, gdje je sudija u obavezi da strankama ponudi postupak posredovanja, i za stranke kojima je jako važno oslobađanje sredstava koja su blokirana dugim sudskim sporovima, kaže direktor Centra za posredovanje Miroslav Knežević

Medijatori Centra za posredovanje najčešće učestvuju u rješavanju porodičnih sporova, gdje je sudija u obavezi da strankama ponudi postupak posredovanja. U ekonomskom smislu, pak, prema riječima Kneževića, najznačajniji su privredni sporovi. „Za stranke u sporu jako je

važno oslobađanje sredstva koja su blokirana dugim sudskim sporovima. Osim toga, nakon uspješnog rješenja, u državi se stvara pogodna poslovna klima koja je za investitore dobra sa aspekta razvoja biznisa“, objasnio je Knežević. Medijacija je važna alatka za rješavanje sporova i u preduzećima koje se bave građevinskom djelatnošću, jer „najviše košta kad gradilište stoji i radovi čekaju“.

Centar za posredovanje rasteretio je crnogorske sudove i omogućio sudijama da se bave ozbiljnijim i predmetima koji nijesu medijabilni. „Olakšano je i sudovima i strankama. Stranke su do sada morale da koriste usluge zastupnika u nekim slučajevima, dok se u sudovima smanjio broj predmeta. Ipak, posredovanje je najkoristije za društvenu zajednicu, jer se radi o najcivilizovanijem načinu rješavanja sporova“, kazao je Knežević.

Sa procedurom rješavanja sporova posredovanjem u Centru se počinje onog momenta kada od suda dobiju predmet. Nakon toga slijedi poziv za medijatora, stranke, pa organizovanje medijacijskog sastanka sa ciljem uspostavljanja sporazuma. „Nekad u tome ne uspijemo. Takođe, ne postoji pravilo koliko proces može da traje. Nekad brzo dođemo do rješenja, dok se to ponekad desi tek u desetom susretu. Najvažnije je pronaći interes, jer onda stranke lako stižu do rješenja“, rekao je on.

Praksa evropskih zemalja različita je, pa se na primjer u Norveškoj medijacija koristi samo u krivičnoj materiji, dok je u Sloveniji do skoro bila dostupna samo u četiri suda. U Francuskoj, zakon o parničnom postupku podstiče sudije da koriste i nadziru mirenje među strankama koje sprovode treće osobe. Posredovanje u toj zemlji nekim postupcima je obavezno, na primjer, u radnim sporovima i predmetima iz

porodičnog prava, dok je u privrednim sporovima ona isključivo dobrovoljna. Strankama je data i mogućnost da nakon postizanja dogovora u postpuku medijacije dobiju sudska potvrda koja ima snagu sudske presude.

Praksa evropskih zemlja je različita. U Njemačkoj, medijacijom bude riješeno gotovo 20% sudskih predmeta. U Francuskoj je posredovanje obavezno u radnim sporovima i predmetima iz porodičnog prava.

U Njemačkoj, pak, sudije u različitim vrstama postupaka mogu pozvati stranke na dogovor. U toj zemlji na ovaj način i prije same glavne rasprave bude riješeno gotovo 20% sudskih predmeta. Razlika između posredovanja u Crnoj Gori i razvijenim zemljama Evrope je u tome što se sa rješavanjem sporova putem medijacije kreće prije samog sudskog postupka, te se na taj način rješava oko 70% svih predmeta. „Medijatorske kuće su jako razvijene, pa se stranke u sporovima radije obraćaju njima, nego što odlaze na sudove. Bitno je i to što su karakteristike ovakvog načina rješavanja sporova povjerljivost, tajnost, zatim se u obzir uz-

Centar za posredovanje Crne Gore od međunarodnih eksperata ocijenjen je kao neko ko je najviše postigao u toj oblasti u regionu.

imaju i kulturne vrijednosti pojedinca, njegove potrebe... Za razliku od sudova gdje se sudi po zakonskim normama, ovdje se donosi rješenje zasnovano na interesima“, objašnjava Knežević.

On je dodao i da u zemljama gdje je svijest građana na drugačijem nivou, građani se prvo obraćaju medijatorima, a tek onda kada ne postignu uspjeh sudovima. EU aktivno promovise metode alternativnog rješavanja sporova, kao što je posredovanje, a Direktiva o medijaciji u građanskim i privrednim stvarima usvojena je 2008. Zemlje članice dobile su i rok za primjenu Direktive do 21. maja 2011.

Prema preporukama Komiteta ministara Savjeta Evrope vladama država članica preporučeno je da omoguće medijaciju u svim odgovarajućim slučajevima, da preduzmu ili unaprijede sve mjere u cilju progresivne primjene načela posredovanja u građanskim stvarima. Pod „građanskim stvarima“ podrazumijevaju se prava i obaveze privrednopravne, radnopravne ili potrošačko pravne prirode, dok su isključene upravne i krivične stvari. Neke od preporuka EU, crnogorski Centar za posredovanje već sprovodi, pa je u cilju promocije posredovanja kao načina rješavanja sporova do sada organizovano oko 50 različitih aktivnosti. Od obuke samih posrednika, sudija svih crnogorskih sudova, organizovanja seminara za advokate, pa sve do izdavanja priručnika za informisanje građana o posredovanju kao načinu rješavanja sporova.

Centar za posredovanje Crne Gore ima područne jedinice u Bijelom Polju i Kotoru, a osnovano je i odjeljenje na Cetinju.

ŠKOLA DEMOKRATIJE

– škola za izučavanje demokratije od teorije do prakse –

Školu čini 5 modula u ukupnom trajanju od četiri mjeseca. Nastava će se izvoditi jednom do dva puta nedjeljno, u trajanju od dva sata. Sve troškove pokriva fondacija Friedrich Ebert i Centar za građansko obrazovanje, uz obavezu polaznika/ce da pohađa najmanje 80% programa. Nakon završene Škole učesnici dobijaju diplomu i stiču pravo na dalje usavršavanje.

Pravo učešća imaju kandidati koji žele da doprinesu razvoju demokratije i građanskog društva u Crnoj Gori. Kandidati su dobrodošli bez obzira na godine, pol, nacionalnost, vjeru ili uvjerenja, uz naznaku da prednost imaju aktivisti političkih partija, nevladinih organizacija i svi oni koji pokazuju visok stepen društvenog aktivizma.

Voditelj škole je prof. dr Radovan Radonjić, a uz njega sa polaznicima će raditi ugledni domaći i strani predavači.

Zainteresovani kandidati mogu podnijeti prijavu sa kraćom biografijom
najkasnije do 15. februara 2011.

ŠKOLA ZA LJUDSKA PRAVA

– škola za izučavanje ljudskih prava od teorije do prakse –

Školu čine 3 modula u ukupnom trajanju od dva mjeseca. Nastava će se izvoditi jednom do dva puta nedjeljno, u trajanju od dva sata. Sve troškove škole pokriva CGO, uz podršku Norveškog ministarstva inostranih poslova, kroz regionalni projekat obrazovanja o ljudskim pravima na zapadnom Balkanu, a uz obavezu polaznika/ce da pohađa najmanje 80% programa.

Škola ljudskih prava pruža široko teorijsko i praktično znanje o konceptu ljudskih prava, afirmiše kulturu ljudskih prava, inspirišući i motivišući ljude da se zalažu za svoja prava, kao i za prava onih koji nijesu u mogućnosti da to urade sami i osnažuje ih da imaju direktniji uticaj u društvu u budućnosti.

Nakon završene Škole učesnici dobijaju diplomu i stiču pravo na dalje usavršavanje.

Kandidati su dobrodošli bez obzira na godine, pol, nacionalnost, vjeru ili uvjerenja, uz naznaku da prednost imaju aktivisti političkih partija i nevladinih organizacija, mladi lideri/ke i studenti/kinje i pojedinci/ke koji pokazuju visok stepen društvenog aktivizma. Sa polaznicima će raditi stručni predavači koji će kroz prezentacije, radionice, projekcije filmova i teatar obraditi širok spektar tema iz oblasti ljudskih prava. Ukoliko želite da saznate, da čujete druge, da razumijete i različite, a otvoreni ste, hrabri, stalo vam je do sredine u kojoj živite i hoćete da doprinesete razvoju kulture ljudskih prava u Crnoj Gori nova Škola ljudskih prava je izbor za vas!

Zainteresovani kandidati/kinje mogu podnijeti prijavu sa kraćom biografijom
najkasnije do 4. februara 2011.

U okviru novog obrazovnog programa „Savremene tendencije kritičke misli“
CGO organizuje

ciklus predavanja o Herbertu Markuzeu, jednom od osnivača čuvene Frankfurtske škole kritičke misli, filozofu, sociologu i političkom teoretičaru.

Voditelj ciklusa biće doc. dr Filip Kovačević.

Predavanja i diskusije će se odvijati u prostorijama CGO-a svake srijede od 19:30h.

Da biste se prijavili potrebno je da biografiju (CV) i motivaciono pismo pošaljete na e-mail adresu info@cgo-cce.org, najkasnije do 16. februara 2011, do 17h.

Međunarodna platforma za saradnju oko neregistrovanih migranata (International platform for cooperation on undocumented migrants – PICUM)

PICUM - Platforma za međunarodnu saradnju o neregistrovanim migrantima je NVO koja nastoji da promoviše poštovanje prava neregistrovanih migranata u Evropi. PICUM, takođe, nastoji da razvije saradnju sa mrežama i organizacijama u drugim dijelovima svijeta. Dodatno, obezbjeđuje direktnu vezu između organizacija na terenu gdje su iskustva migranata najvidljivija i evropskog nivoa gdje se politike koje se njih tiču razmatraju i donose. PICUM izvještava o problemima koji se odnose na neregistrovane migrante kroz iskustva zemalja članica i simultano vrši monitoring nad razvojem politika koje se tiču pitanja neregistrovanih migranata u evropskim institucijama. Ovakvim pristupom, pitanja od važnosti za neregistrovane migrante uključena su u ključne političke rasprave i političku agendu evropskih institucija.

Inicijativa da se ustanovi PICUM je potekla 2001. od organizacija iz Belgije, Holandije i Nemačke koje se bave pružanjem pomoći migrantima bez dokumenata u oblasti stanovanja, zdravstvene zaštite, prava na rad i obrazovanje.

PICUM je osnovana sa ciljem da osigura da politike EU i država članica budu usklađene sa regionalnim i međunarodnim standardima ljudskih prava. PICUM sada vodi nezavisnu mrežu od preko 100 organizacija članica i 105 individualnih članova i pruža humanitarnu podršku i pomoć za migrante bez dokumenata u 25 zemalja širom Evrope.

PICUM je vodeća ekspertaska organizacija u Evropi za oblast ljudskih prava migranata bez dokumenata. Važan dio zadatka PICUM-a podrazumeva praćenje problema migranata bez dokumenata i obezbjeđivanje da se pravovremeno i osnovano izvjesti o kršenju njihovih osnovnih ljudskih prava, koje je često skriveno i ignorisano. PICUM je napravila veliki napredak u istraživanju i registrovanju problema sa kojima se svakodnevno suočavaju migranti bez dokumenata i povećanju razumijevanja njihove ranjive pozicije, o čemu redovno izvještava i kroz svoj mjesečni časopis.

Za detaljnije informacije o organizaciji posjetite sajt: www.picum.org

Balkan Fellowship for Journalistic Excellence programme

Robert Bosch Stiftung and ERSTE Foundation, in cooperation with the Balkan Investigative Reporting Network, BIRN, are pleased to announce the launch of the fifth Balkan Fellowship for Journalistic Excellence programme. Each year, 10 Balkan journalists are chosen, through open competition, to receive funding and professional support to research and report on a topic of regional and European importance. Experienced journalists are encouraged to apply and submit research proposals on 2011's theme: JUSTICE.

Successful fellowship applicants will receive:

- A bursary of €2,000, a travel allowance of up to €2,000 and the chance to participate in a 7-month programme of professional development
- The opportunity to travel across the region to produce an in-depth report of regional and European significance
- Training from internationally recognised journalists and experts
- The opportunity to have their work published Europe-wide and become a member of a growing network for journalistic excellence in the Balkans

Applicants must: 1) be a citizen of Albania, Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Kosovo, Macedonia, Montenegro, Romania or Serbia; 2) have demonstrable experience in journalism; 3) be able to communicate fluently in English; 4) obtain the agreement of his/her employer to participate in the fellowship (where applicable).

The programme features an introductory seminar held in May 2011 in Vienna, mentorship of each fellow's research and reporting, individual research trips to countries in the region and the EU, as well as a concluding seminar and award ceremony held in November 2011 in Berlin. Experienced editors from the BIRN provide hands-on support to fellows throughout their work, while the seminars in Vienna and Berlin ensure participants learn about current issues of concern in the EU, meet Austrian and German political and economic figures and establish contact with the fellowship's media partners: Süddeutsche Zeitung and Der Standard.

An independent selection committee will select 3 winning articles and award €4,000, €3,000 and €1,000 to the top three prize-winning fellows.

The fellows final reports are disseminated in all local languages and in English, and are published in an e-book that can be accessed and downloaded from the fellowship website: fellowship.birn.eu.com

Deadline: 1 March, 2011. Application forms and guidelines are available on the website: fellowship.birn.eu.com

Izdavač: Centar za građansko obrazovanje (CGO)

EIC Bilten - Evropski puls - je elektronski časopis koji izlazi uz podršku fondacije Friedrich Ebert. Zaveden je u Ministarstvu kulture pod rednim brojem 578.

Urednik: Vladan Žugić

Uređivački kolegijum: mr Vera Šćepanović, Daliborka Uljarević, mr Vladimir Pavičević, mr Dragan Stojović, mr Vladimir Vučinić, Petar Đukanović

Prevod i lektura: CGO

Art direktor: Ilija Perić

Ilustrator: Gavriilo Mirotić

Produkcija: identity & promotion

Adresa redakcije: Njegoševa 36/I

Tel/fax: +382 20 665 112, 665 327

ep@cgo-cce.org, info@cgo-cce.org

Evropski puls možete preuzeti svakog posljednjeg petka u mjesecu na sajtu www.cgo-cce.org